

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Dato: 16.09.2003
Vår ref.: 2003/00318
NØA/AKJ
Deres ref.: 200304575-2/KJB

Høringsuttalelse – elektronisk innrapportering

Det vises til brev fra Nærings- og handelsdepartementet av 21.07.03 med ønske om synspunkter på rapporten "IT mot skjemabelastning" – elektronisk rapportering som forenklingstiltak for næringslivet". Finansnærings Hovedorganisasjon (FNH) vil innledningsvis gi honnør til Regjeringens "revitalisering" av arbeidet med forenklingstiltak overfor næringslivet. FNHs medlemmer er bedrifter i finansnærings som samlet sett er pålagt en betydelig rapporteringsplikt til offentlige institusjoner/etater. FNH finner det derfor viktig med en bevisst holdning til hvilke byrder som pålegges finansnærings, men også næringslivet generelt på dette området. I arbeidet med forenklingstiltak må det samtidig legges stor vekt på at de fleste forbedringer, ikke minst på sikt, vil kunne innebære en vinn-vinn situasjon både for oppgavegivere og offentlige etater. Dette perspektiv er forøvrig godt ivaretatt rapporten.

Rapportens virkelighetsbeskrivelse

Rapportens beskrivelse av situasjonen og utfordringene knyttet til forenklinger i næringslivets rapporteringsplikter synes på en god måte å ha trukket veksler på de erfaringer som er gjort gjennom de siste årene. Ikke overraskende er problemene knyttet til næringslivets rapporteringsplikter størst for småbedriftene. At "skjemaveldet" likevel ses på som et generelt problem i næringslivet understrekes likevel av at nesten alle de 300.000 foretakene i Statistisk sentralbyrås register har færre enn 20 ansatte. I løpet av de siste årene har det blitt rettet stadig større oppmerksomhet omkring skjemaproblematikken, herunder etatenes egennytte av en god relasjon til oppgavegiverne i næringslivet. For oppgavegiverne å se egennytten ved den rapporteringsplikt de har til offentlige etater fremstår likevel fortsatt som et grunnleggende problem. Dette kan igjen ha føringer for kvaliteten på de data som sendes inn. Næringslivets Skjemaråd, hvor FNH er medlem, har derfor lagt stor vekt på at en samlet sett lavere skjemabelastning for næringslivet vil kunne bety bedre data for offentlige etater.

Høy internett-dekning legger forholdene til rette

På det tekniske plan synes forholdene generelt å ligge stadig bedre til rette for elektronisk rapportering. Internett-dekningen i bedrifts-Norge er høy, men vi må fortsatt konstatere at

bruken av teknologi på dette området har vunnet raskere frem i privatsfæren enn i næringssektoren. Det er i denne sammenheng viktig å vurdere problemstillinger knyttet til at unge mennesker dominerer i gruppen som synes mest mottakelig for elektronisk rapportering. Etter en samlet vurdering må vi konstatere at næringslivets misnøye med offentlig innrapportering er sammensatt av svært mange faktorer. FNH mener likevel at en overgang til elektronisk rapportering vil kunne bidra til å redusere næringslivets misnøye. Det er samtidig viktig at en slik overgang foretas gradvis, og hvor en tar hensyn til at forutsetningene for en slik omlegging er forskjellig i ulike deler av næringslivet.

To ulike akser

I debatten omkring "skjemaveldet" fokuseres det ofte på forholdet mellom offentlige sektors behov for informasjon og de problemene som innrapportering medfører for aktørene i næringslivet. Etter FNHs syn er kjernen til problemstillingen vel så ofte å finne i et manglende samspill mellom de ulike offentlige etatene når det gjelder å redusere næringslivets skjemabelastning. En viktig forklaring til denne manglende koordinering synes å være at de færreste etater fram til nå har hatt en bevisst og høy prioritet knyttet til disse problemstillingene. Fra næringslivets side har det lenge vært et krav at offentlig sektor (representert ved ulike etater) må koordinere sin innsamling av data. Bedriftenes misnøye er blant annet knyttet til at flere etater spør tilnærmet de samme spørsmål, og ofte spør om "ting staten vet fra før". I rapporten omtales Altinn som en spydspiss i dette arbeidet. FNH deler dette syn. En vellykket gjennomføring og etter hvert også utvidelse av Altinn-prosjektet fremstår i dag som det viktigste enkeltstående bidrag til å redusere næringslivets fremtidige skjemabyrder.

Nødvendig med standardisering

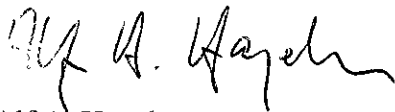
Bedriftenes organisering av skjemaarbeid er ofte vilkårlig og ulystbetong. Dersom elektronisk rapportering skal bli en suksess er det nødvendig at en slik omlegging fremstår som entydig forenklet for næringslivet. Etatenes forhold til elektronisk rapportering har så langt i stor grad vært begrenset til å tilby elektroniske utgaver av tidligere papirskjemaer. Tilgang via internett innebærer, ut over lettere tilgjengelighet, ingen åpenbare lettelser for næringslivet. Slike skjema har heller ingen effekt på statlige registreringsårsverk. FNH mener ELMERs hovedtanker og prinsipper må legges til grunn når neste trinn i utviklingen nå skal settes ut i livet, herunder utforming og preutfylling av skjema og tilgang til egne elektroniske data. I den nåværende fase er det spesielt viktig at sentrale myndigheter tar nødvendige skritt for å unngå enkeltstående valg av tekniske løsninger som ikke kan brukes på tvers av de enkelte etater.

Øvrige kommentarer

Selv om gjennomgangen overfor gir en innsikt i hvilke tiltak FNH mener er viktigst å prioritere i arbeidet med å redusere næringslivets skjemabyrder fremover, er det grunn til å understreke behovet for et bredt spekter av virkemidler. Forslaget om utvikling av en enhetlig skjemaveileder for næringslivsskjemaer ("Skjemalosen") på internett vil uten tvil kunne gjøre det lettere for næringslivet å orientere seg. Det er samtidig viktig at et slikt tilbud ikke undergraver den enkelte etats ansvar for å bygge opp et godt

informasjonssystem omkring de skjemaer de står ansvarlig for. Måling av fremgang i arbeidet med å redusere næringslivets skjemaer har til nå vært ivaretatt med bakgrunn i det datagrunnlag som er meldt inn fra etatene til Oppgaveregisteret. År med erfaringer viser at både datagrunnlag og måleparametere har vært beheftet med usikkerhet. Tilpasninger av målemetoder har etter hvert gitt ny og bedre kunnskap om utviklingen. Elektroniske løsninger innebærer nye utfordringer for denne typen målinger. Kunnskap om utviklingen er imidlertid en nødvendig forutsetning for å foreta fremtidige justeringer i bruk av de ulike virkemidlene.

Vennlig hilsen
FINANSNÆRINGENS HOVEDORGANISASJON
Næringsøkonomisk avdeling

Alf A. Hageler
Direktør

Bjørn Harald Martinsen
Underdirektør